

ANY VII

NÚM. 312

BARCELONA 23 AGOST 1894.

LA TOMASA

SETMANARI CATALÀ

10 centims lo número

D' aquesta sols ne menjan los
que llegeixen LA TOMASA.

CRÓNICA DE LA SETMANA

EN aquesta época de calmas, de calor y d'ensupiment no 'ns queda altre remey als que 'ns veiem obligats á no mourens en tot l' any de Barcelona, als que podém no remullar nostras carns en altrás platxas que las de la mar vella y Can Tunis, als que no tenim ni un mal recó al Putxet ahont podernos fer la ilusió de que som á fora y que allí disfrutém de las mil y una delicias que tal género de vida proporciona, á tots aquestos, repeteixo, no 'ns queda altre remey que contentarnos ab las descripcions mes ó menos literarias ab que 'ns obsequian desde la prempsa los afortunats mortals qu' han tingut la ditxa de pendrer las ayguas á Fitero, Mondariz ó Panticosa, ó be 'ls que han recreat la seva vista per la pintoresca Suissa y han pujat al Righi, al Pilatus y han passeijat á la posta del sol pel llach dels Quatre Cantóns .. jo fins ara m' he tingut de contentar ab los quatre cantóns del Call.

Jo que 'n tot l' istiu no 'm moch de Barcelona, ni á l' hivern tampoch, m' estich estudiant un medi de passar aquets mesos mes calents que 'm surt molt acomedo y que practico desde una vegada que vareig passar tres días á Montmeló á casa un germá de llet de la meva dona y 'ls juro que casi disfruto tan com vareig disfrutar aquells tres días. Aixís que som al mes de Juny compro un sach de panotxas y las penjo al sostre demunt del llit, un sach de patatas y las lleso per terra, 'm faig treurer lo sommier y tots los matalassos menos un y per contes dels l'ansols usuals, m' en faig posar d' una classe que crech los venen per 'llá á Santa María, molt groxuts, d' un color de café ab llet y tan granalluts que 'm van de ailó mes bé per encendrehi 'ls mistos; esquivar cap al meu quarto totas las moscas, mosquits y bernats pendants que trovo pel vehinat amén dels escarbats que no cal que 'ls hi ensenyi 'l camí que be prou que 'l saben; compro tres dotzenas de grills á un aucellayre de la Rambla y 'ls poso en una gavieta al balcó, 'm procuro un gall ben cantadó y lo lligo d' una pota al costat deis grills, prohibeixo á la dona que may neteixi res y 'm fico al llit ab un llum d' oli que cada nit 'm deixa la portera dintre el bussón dels diaris y que de día 'l te penjat ab un ganxo molt capritxós que mira cap avall y qu' éll mateix se porta, de la cornissa de la xamaneya de la cuyna y hasta algun dematí he observat que s'hi feya un tall de bacallá á la llauna gracias á la forma del dipòsit del blé y del oli. Aixís que 'm fico al llit apago el llum y comenso á sentir una olor d' oli y blé cremat tot barreijat qu' es un gust; 'ls grills comensan 'l concert ab la seva melodia característica, los mosquits fan tot lo que poden ab las sevas trompetetas intercalanthi de tant en tant alguna fibladeta, quan en lo llit me tombo 'm sembla talment com si 'm passessin una torradora de castanyas per la esquena y per mes que no puch dormir ja 'm guardo bé d' obrir 'ls ulls per por á alguna brossa de las panotxas que 'ls escarbats se encarregan de fer caurer y quan á la matinada vaig per dormirme, comensa lo gall á cantá ab veu de tenor enamorat enregullantse al llesar la última nota y al pensar que encara 'm falta lo bram del asa; lo soroll del carro quan surt cap

al camp, la olor dels corrals y dels femés, los raijs del sol, que 'm tenian sitiats sense poder sortir de casa y si ho feya y allá en la *agreste selva* 'm veya apremiat per una necessitat de la qual ningú s' escapa y á falta de paper tenia de encomenar lo meu aseó á uns terrossos ó unas fullas de resistencia no garantida, ajudat tot ab la amena conversació dels pajessos, no puch menos de envejar ab totas las forsas de un Roch y Ruk als afortunats mortals que abandonan la ciutat comtal y van al camp en busca de higiene, comoditats y diversions

ESTUDIANT.

Ja hi has caygut

A mon amich de la infancia G. B. V.

¿DONCHS, amich, ja t' has casat? Me 'n alegro, me 'n alegro, y al mateix temps ho celebropuig es bó cambiar d' estat. Guiat per lo génit d' ella y lo gran amor que 't porta, no es pas empresa gens forta assegurá 't bona estrella. Además, de la familia sempre ha estat amiga bona, ... es per tothom, una dona que ab l' amor tot ho concilia. Ab aquestas qualitats y d' altrás que tú sabs bé t' asseguro ab bona fé que no héu de ser desgraciats. A més d' aixó, ella té un gust tú també; que vol anar al teatro ó á passejar tampoch te mostrás adust. Aixís, amich meu, los dos no viuréu may malament; ó com se diu vulgarment, no viuréu com gat y gós. Vostra casa será un niu de carinyo y benestar... ¡quants y quants t' han d' envejar eixa ditxa que 't somriu!

Sols te recordo, company,
ab grandíssim interés
que 'l casar no fora rés
si no fossin tres al any.

JOSEPH PUJADAS TRUCH.

CANTAR DEL COR

Mira si en ta calaixera
entre cartetas y flors
y recorts de tas conquistas,
hi trobas un pobret cor.

MERO COL.

EPÍSTOLA

*Le nom ne fait pas rien la chose.
(Crech qu' aixó es francés).*

É un bon nàs, senyó Oill, jo li asseguro
y en quant á veurehi lluny... se pert de vista
com se 'm pert á n' á mí, mes d' algun duro.
Vosté ho ha dit molt bé: Vaig de conquesta,
y furgant de Castàlia prop l' aixeta
de la Gloria 'm proposo aná á la pista.
Vull ser *gran*, si senyor, vull ser poeta
y no dels mes petits, sino de talla
aquesta es la *vri*, aquesta, clara y neta.
Quan sento que en mon front, potent estalla
l' ardenta inspiració que brota pura
vol que 'm retiri, Oill, de la batalla?
Será en lo *pot petit* la constitura.
Mes jo, cerco la Gloria, sas grandesas,
y encara qu' entre llot, viure en la *Altura*.
¿Qui m' hi posará? ¿Qui? Ja tinch extesas
á punt d' emprendre 'l vol, las meas alas
com tinch totas las midas ja ben presas.
¿Que d' aquestas ni haurán bonas y malas?
¿Que entre bombo y platets faig la partida?
La qüestió es tenir fermas las escalas
Després, ja un cop á dalt... mut desseguida;
y honors y distincions tindré de sobras.
Lluytar y vencel aixó, aixó es la vida
—Si tots los que allí arriban ja son pobres!—
Diu vosté. Donchs. ¿Y el *nom*, que no val gayre?
¿Y els premis y el llaurer y las *grans obras*?
(Encar que de rovell ne fassin flayre
vesteixen molt, si algú nos las alaba).
Per xó jo no vull ser, oh! no, un *versayre*.
Dirá que no es modestia, Vaya un *raba*!
Tots los medis son bons; l' ambició es nob-ble
y el talent comensa 'hont aquella acaba.
De tot lo que li he dit, y 'n deixo 'l dob-ble
per no pesá' á vosté ni á LA TOMASA
que gran mercé nos fa quan aixó acob-ble,
Vosté 'n fa escarafalls; y en bala rasa
combat (posanthi 'l *coll*) ma teoria
com si un hom no fos duenyo de sa casa!
Versificar, no es res... una manía.
Ydealisar, sentir, guarnint la forma
veliaquí, senyó Oill, la Poesía.
¿No sab, d' Horaci, 'l *monstre* aquell disforme?
Donchs pensihí; y si un poquet vosté hi barrunta
ja veurá com me posa aquí el «conforme»
Vetaquí que vol dí aquella pregunta
que no á vosté, per taula, á un' altre feya
y al seu origen va tota la *punta*.
Per lo demés... tots bons. Jo en ma taleya
si vosté un' altre volta no s' hi oposa
y la *vena* no 'm falta, com li deya
Es l' il-lusió tan beila, tan hermosa!
Que *versayre* ó poeta, faig notoria
la frase aquella 'l *nom no fa la cosa*.
Ja 'n tinch prou que 'm coneixin á la Boria
y si 'm tancan las Musas las portellas,
al Parnás iré, ab Musas ó sense ellas
y aquí pau, senyó Oill, y després... *gloria*.

C. Guí.

Nota de la Direcció: No 'ls sembla senyors de la *colla* que
no *despuntan* que está ja prou solventat aqueix assumpto?

MANÍAS

Lo que 'n dihém *sébas* al cap.
Sabis y tontos, richs y pobres, ne tenen.
Homes y donas, tothom ne gasta.
No hi ha sér *humá* que no las enfilí per una manía
ó altra.
Y qu' es imposible desferse de qualsevol manía, un
cop arrelada en lo *magí*
Per ridícula que siga 'ns domina.
Y 'ns encega.
Lo mateix passa als uns com als altres.
La manía de *figurar*, per exemple, s' ha apoderat
sempre de las tres quartas parts dels individuos que
forman la Societat.
¡Quants papers fa representar la tal manía!
Es la mes traydora y la mes burleta.
Dintre de totas las corporacions, per respectables
que sigan, hi té son domicili.
Es la manía que fa fer mes petitesas, mes mesqui-
nesas, mes bestiesas.
Després segueix en importancia la manía de seguir
las modas.
No las del vestir precisament, sino totas, que son
un femer.
Si la anal'séssim detinguda y detalladament aques-
ta manía, no 'n tindriam prou ab 50 quartillas pera
resaltar son influxo en las costums.
Fins la civilisació dependeix á voltas d' aqueixa
manía.
Lo progrés també s' ajup mes de lo que sembla á
sas exigencias maniáticas.
Del modo de saludar, *verbi-gratia*, 's deduheix lo
grau de cultura d' una generació. (!)
Es dir, aixis opinan 'ls maniáticos á la última moda.
Es de suma gravetat, per ells, lo sistema de besar
mans.
Y de besar peus...
(No sé si besan rés mes).
¡Podriam citarne tantas de manías! La de suicidar-
se cada día está mes en boga.
Sino que aquesta es fruyt de las demás manías.
De manera qn' es la manía mes maniática de totas,
y la mes tonta.
La que dona mes, potser, es la manía de fer políti-
ca.
Vull dir la que dona mes diners...
Y mes disgustos, també.
Las manías de volguer ser orador y de volguer sa-
piguer escriure en prosa ó en vers, van molt en dansa.
Som dos amichs maniáticos fins allá, que l' un los
ha pegat per tirar discurso: (y lo que tira es... *cape-
llans*), y l' altre—qu' es un servidor—está *xiflat* per
tirar á Certámens, sent aixís que lo que hauría de ti-
rar es... lo carretó.
¡Son manías!

J. BARBANY.

QUESTIO PALPITANT

—Ja me 'n respon vostér
sino no afluixo la mosca.

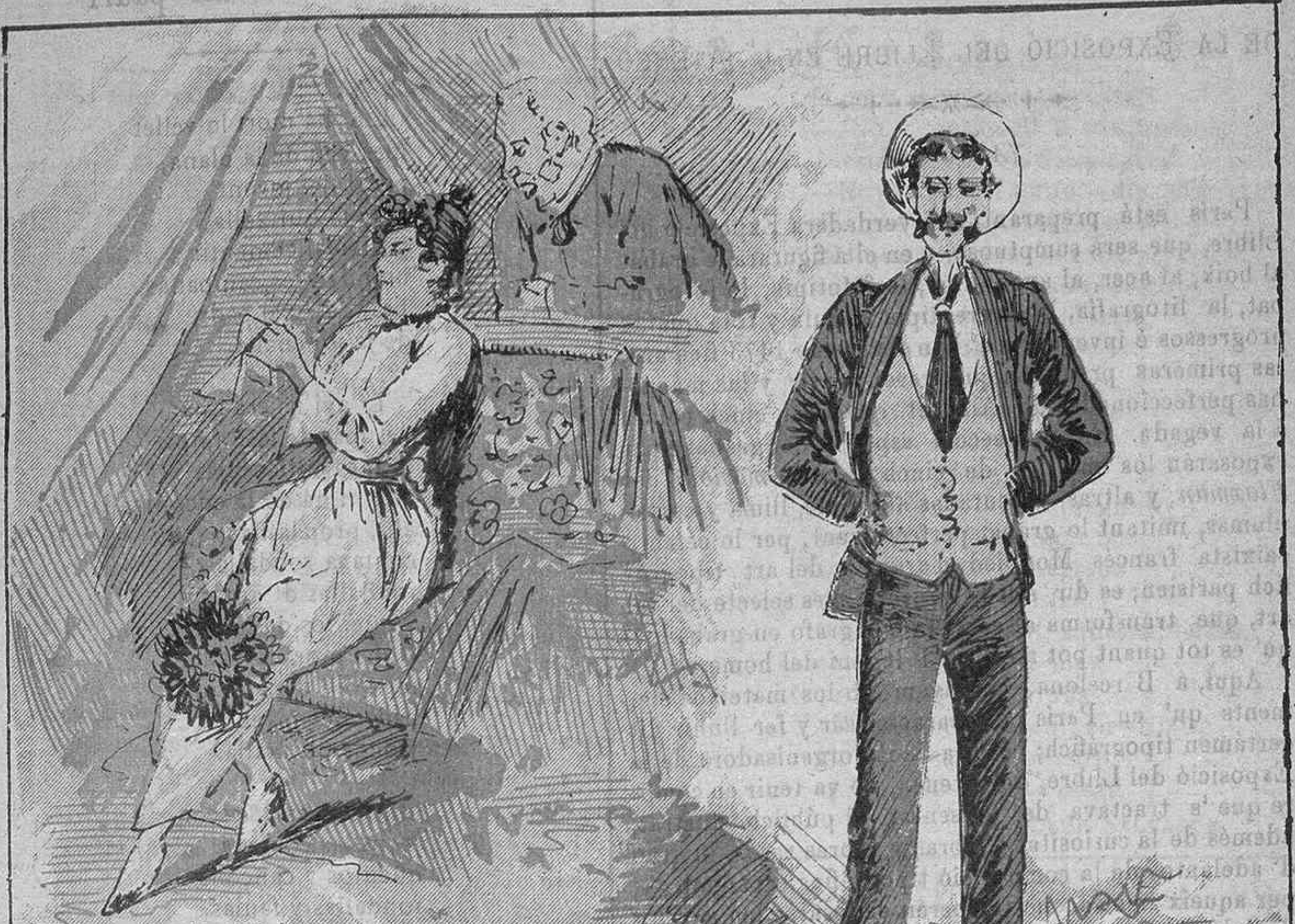
—Apa, apa... anemho á celebrar!...

—Vaja... ja cal que 'm pagueu alguna cosa.

Apotèosis de la comedia.

— Ay Mariidel...
— Ja ho sé que vol dir... Prengui banys.

— Quin bestia devia ser lo primer que
va dir: per Juliol ni dona ni cargol.

— Bé... ¿Qué 'm contestas?
— Home... ei vens ab bons fins...

— ¡Redeu noy'... Ara 'ns en deixém...

RECORTS

DE LA EXPOSICIÓ DEL LLIBRE EN L' ATENEU

(Acabament)

París está preparant una verdadera Exposició del Llibre, que será sumptuosa, y en ella figurará lo grabat al boix, al acer, al aygua-fort, la fototipia, lo fotograbat, la litografia, la estereotipia al guix y tots quants progressos é invencions s' han fet desde 1473 fins ara; las primeras prempsas que varen servir, y las máquinas perfeccionadas de Alauzet que tiran cinch colors á la vegada. En una secció especial del grabat s' hi exposarán los motllos de cinch *laminas movibles* del *Flaxman*, y altrás, executadas ab filets, llima y cortaplumas, imitant lo grabat perfectament, per lo célebre caixista francés Monpied, maravella del art tipogràfich parisien; es dir, allí hi haurá lo mes selecte del tal art, que transforma al caixista tipógrafo en grabador, qu' es tot quant pot alcansar l' ingeni del home.

Aquí, á Barcelona, contavem ab los mateixos elements qu' en París pera caracterisar y fer lluhir dit certámen tipogràfich; pero la Junta organizadora de la Exposició del Llibre, del Ateneu, no va tenir en compte que 's tractava de presentar al públich ilustrat, además de la curiositat d' obras y llibres raras, lo grau d' adelanto de la composició tipogràfica espanyola, y, per aqueix motiu, no pogueren exposarse los motllos de 4 *laminas movibles* de gran tamany, ja impresas ab tot luxo, que 'ls hi oferiren, executadas per un molt conegut y reputat caixista catalá: haurían *afeat la perspectiva del saló*, (paraulas textuales). De manera que per ferhi cabre las cadiras, deixaren de completar aquell concurs que hauría sigut interessantíssim pera 'ls intelijents.

Si dita Junta hagués possehit coneixements tipogràfichs, hauría apreciat aqueixos adelantos que s' assemblan (en petita escala) als que realisaren los inventors de la Imprenta, puig que, de la planxa grabada en fusta, vingué la lletra movable. Aquells tipógrafos després de molts ensaigs y mal de caps lograren imitar lo que varen iniciar, valentse 'n, sos antecessors. Aquest ha continuat l' invent de 4 y mitj sigles, cosa que ningú s' ha atrevit á imitar... Donchs las 4 *laminas movibles* d' aquet sigueren las que no varen voler exposarlas en l' Ateneu.

Deixant apart mesquinesas, hauría donat verdader caràcter al Certámen y hauría sigut de molt efecte plástich y artístich la colecció de la estátua de Gutenberg en lloch visible y preferent, ab lo pergami en la má y lo lema *Et la lumière fút*; més á més, quan en la secció dels *Quixots* s' hi destacava lo busto del príncep dels ingenis espanyols, lo immortal Cervantes.

Pera acabar: molt convindria, en bé del *Art de las Arts*, que de quan en quan s' organisessin Exposicions y Certámens del mate x género, á fi d' estimular als tipógrafos; com fán Alemany y Fransa. Si aixís se fes, no presenciariám la decadencia del primer Art d' Espanya que vá cap per vall de depressa, depressa.

O. y B.

La mort del padrí

N' ha mort lo vellet
mes vell de la plana,
padrí del jovent
y de la quitxalla,
per xó al cementir
brandan las campanas,
brandan pel padrí
de la jovenalla.

L' avi n' era estat
del más de la Rampa,
lo mes antich más
que hi há en la encontrada,
allí, prop la llar
contava rondallas,
rondallas d' antany
y qüentos de fadas.
N' ha mort lo vellet
mes vell de la plana
padrí del jovent
y de la quitxalla.

Sentat en l' escon
joyós las contava
qüentos y cançons
rondallas y faulas,
voltantlo com polls
noyas y maynada,
boca-badats tots
y fen grans riallas.
N' ha mort lo vellet
mes vell de la plana,
padrí del jovent
y de la quitxalla.

¡Quants ne coneix jo
qu' allí van fer tractes,
ardentas pel foch
foren sas miradas,
voltan al escon
escoltan rondallas,
rondallas de amor
y qüentos de fadas.

N' ha mort lo vellet
mes vell de la plana,
padrí del jovent
y de la quitxalla.

Perxó avuy qu' es mort
tothom sent racansa
portem dol los cors
plorant tal desgracia...
N' ha mort lo vellet
mes vell de la plana,
padrí del jovent
y de la quitxalla
perxó al cementir
brandan las campanas,
brandan pel padrí
del más de la Rampa.

P. COLOMER.

CURIOSITATS

* J A P O N *
— — — — —

AVUY que s' ha fet d' actualitat dirém algo respecte aquest imperi, quals fets despertan la curiositat general.

Los japonesos anomenan lo seu país Dai-Nihon ó Dai-Nipon, que significa lo país per ahont surt lo Sol, escrivintlo ab lo seu peculiar modo taquigráfic d' un sol y d' origen.

Lo Japón s' compón de quatre grans islas y un sens nombre d' islots que s' uneixen á la costa vehina per itmes submarins. Lo nombre d' islots es tan gran que 'ls geólechs japonesos n' han contat passo de tres mil vuyt cents.

Los japonesos son de la rassa mongólica en general, haventhi un número relativament escàs de rassa malaya; tots son d' estatura baixa entre 150 y 155 centímetros per terme mitj, y es tan prematura la vellesa en aquesta gent que als 30 anys solen tenir ja tots la cara arrugada, atribuintse aquesta decrepitud prematura al abús de banys calents als que tan aficionats son. Com l' aliment del japonés se compón casi exclusivament d' arrós, son tots ells anémichs, fent molt estrago en la població, la verola y la lepra.

Lo caràcter del japonés *no es tan trempat* com diu mon amich Colomer en son *Ki ki-ri-ki*, sino qu' es reservadissim y sério; dissimula extraordinariament las sevas penas y alegrías y es parco en las sevas demostracions de carinyo.

De lo que tenen una gran idea, es del honor y á tal extrém ho portan, que ja d' antich, per motius d' aquest sentiment, que un europeo casi ho miraria ab indiferencia, éills s' obran lo ventre devant dels seus amichs porque 'ls vegin morir sense que surti un jayl dels seus llábis.

Tocant á religió, veneran á Budha y Sinto, á pesar de tenir molts temples católics, á qual religió, al principi, varen mostrarse molt refractaris; fins ne deyan *la mala secta* y odiavan mortalment als missionistas encarregats d' inculcársela.

Fins á la exposició de París de 1867 no s' va tenir una complerta idea del art entre 'ls japonesos, lo qual va deixar estupefactos als industrials d' Europa. Desde llavors va despertarse entre nosaltres l' afició á tot lo japonés, extenentse fins á América y creixent en proporcions extraordinarias desde que en lo Certámen de Filadelfia, deu anys desprè, *echaron*, com vulgarment se diu, *el resto* 'ls fills d' aquella llunyana terra.

Un altre dia 'ns en ocuparem mes d' aquest país, que lo mateix que la Xina ha permanescut sicles y sicles allunyat del contacte europeo, y, per consecuencia, ha de resultar interessant tot lo que á n' éll se refereixi.

PEPET DEL HORT.

Una casadeta ingénua

EN Climent y la Maria fa poch temps que son casats.
—¿No 't cansas-éll li pregunta—
d' estar sempre 'ls dos plegats?
—Noy, ets molt tonto;—diu ella,—
¡Quinas preguntas que 'm fas!
¿De qué vols que 'm cansi, ximple?
Sabs que 't tornas molt estrany?
—Be, no t' enfadis... rateta;
moltes vegadas... ¿qui sab!
s' anyora 'l viure sol:era...
se recorda 'l temps passat,
y la vida de casada,
alguns cops sol carregar.
Per xó, noya, te ho pregunto,
perque 'm sabria molt mal
que no fos del teu agrado
del matrimoni l' estat.
—Donchs Climent, aquesta l' erras,
tal es aixis, que si may
arriés á quedar viuda
(Deu no ho permeti,) en vritat...
no passarian dos mesos
que no 'm tornés á casar.

LLUIS SALVADOR.

SANT HILARI SACA—L' AM

Aquest nom bateja un nostre amich que 'ns escriu, al célebre Sant Hilari Sacalm de qual punt 'ns diu cosas magníficas.

Segóns éll, que 'ns mereix lo major crédito, alló es Xauxa pels encarregats d' esquilar als forasters que van allí en busca de salut, los uns, y en busca de *la perdua* uns altres.

¿Comoditats?... demanin, crech que diu que hi ha quatre fondas pero cap ab edifici *ad hoc*, sino al revés, ¿qué vol dir jardins? diuhen que los *temporadistas* si volen jardí, que s' duguin lo parque de Barcelona, que com es propietat de tots los barcelonins, ningú 'ls ho impedirá.

La sort que tot va *barato y váyase lo uno por lo otro* Per un mal llit en un lloch en hont s' hi ha d' anar casi ajupit, n' hi fan pagar al pobre *huésped* 5 ó 6 pesetas contantli la márfega; somniers no 'n gastan; diuhen que s' mal per la salut. La carn á *lira* los 400 grams; lo pá á 50 céntims *un* sense pesar, ni torna (¡tiva Quim!) y si algú 'l pesa, com que no hi ha municipals pera poderse lluhir, trobaria que ne faltan unas 10 ó 12 un-sas per las 3 lliuras degudas.

Vaja, que 'l que no pot cambiar l' *aygua de las olivas* ab facilitat y te que anar á Sant Hilari á beurer lo liquit desembussador, valdria mes qu' avisés al lampista pera veurer si aquest empleant eynas finas podia arreglarli la canyeria.

Crech que li tindria mes compte.

'S veu be que á *Sant Hilari*,
'l que vulga disfrutar,
lo gran modo d' allí anar,
es no anarhi.

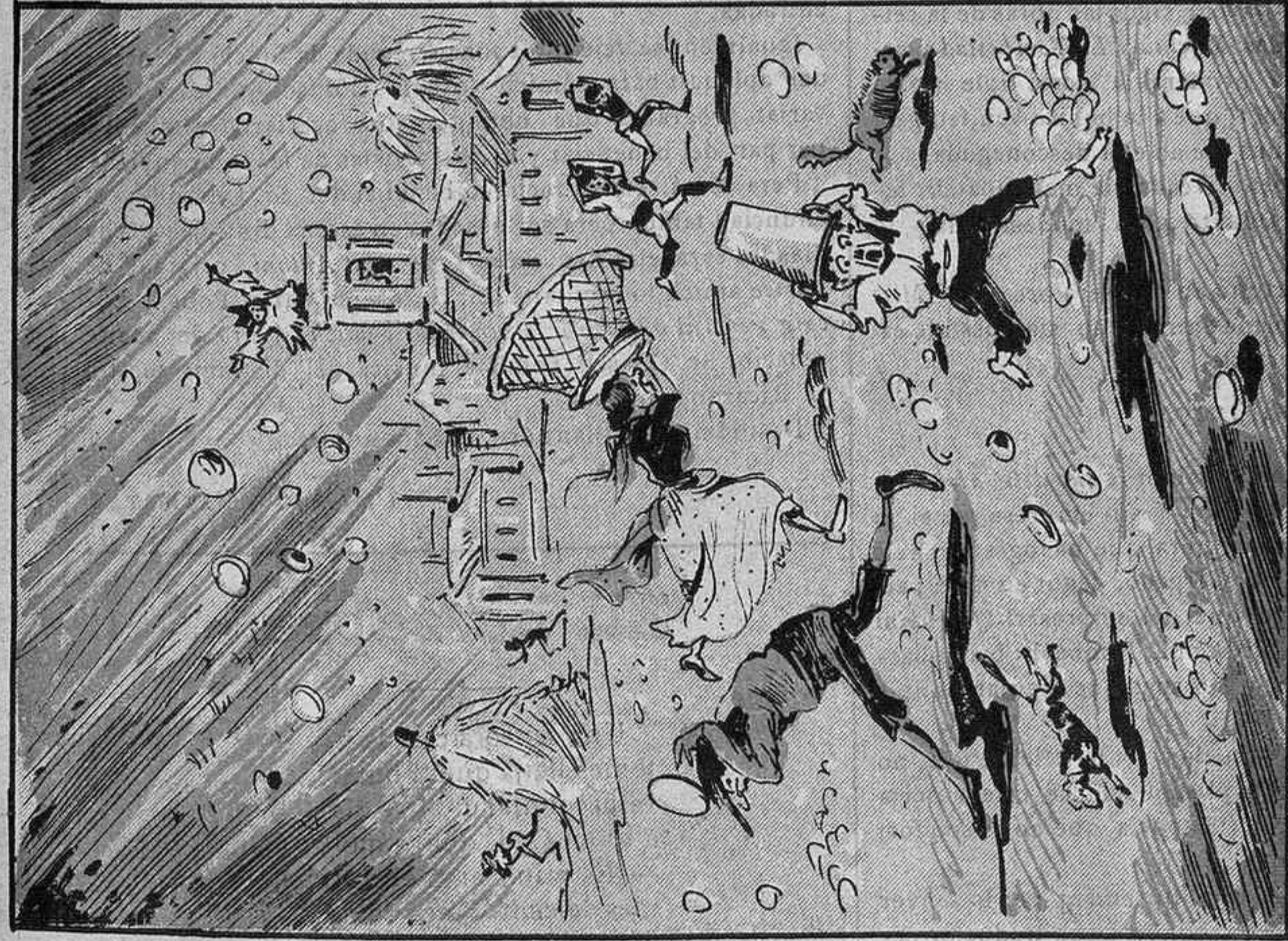

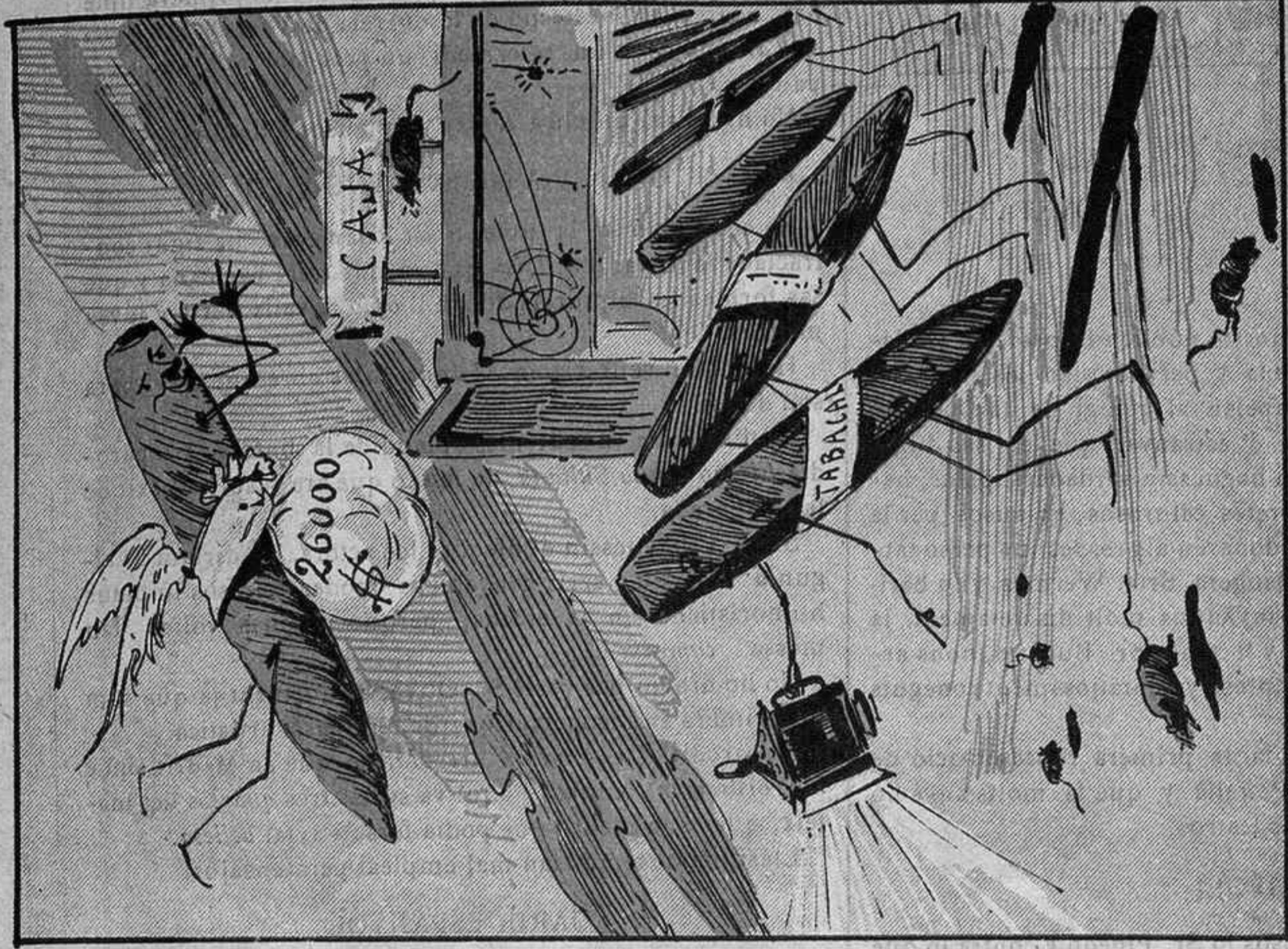
En Manel del violí, després de sis anys de purgarse, ha pogut al últim treurer's del pap aqueixos comptes de la famosa Exposició y que demostran las ventajas obtingudas a favor de la pobre Puobilla.

Senyó Puga: quant puga, lleigeixi 'ls diaris y puga ó no puga, fassi lo que puga perque no 's puga dir que la seva gent puga descairiga 'ls punys damunt de qui puga. Esperém que ho puga.

Estrambòtica diarrea atmosférica abocada en forma de pluja de cocos glassats, damunt las costellas dels infelissos vehins de Herencia (Ciudad Real).

Un pobre prén un pá y s' agafa al liadre. Un llop gros de la Tabacalera ha fugit ab una breva de 26000 duros y ja se sab: el autor de esta irregularidad no ha podido ser habido.

NOVETATS

Altra de las óperas que nostre públich hi professa verdadera idolatria es *La Africana* y per xó quan las empreses tractan de tenir plens, apelan al refugi de tan célebre *spartito*, per lo tant, no es d'estranyar que en sas dugas representacions donadas hi haguessin verdaders plens; havent merescut sos intérpretes calurosos aplausos per la acertada interpretació que donaren als respectius personatjes, sobressurtint la tiple lleugera Srta. Wermes y lo barítono Sr. Mestres, acompanyantlos molt discretament la reputada tiple Sra. Ferni y 'l tenor Sr. Bugatto, nous artistes contractats per la Empresa y ventatjosament coneguts de nosaltres.

Pera ahir estava anunciada la primera representació de *Jone*, inspirada ópera de Petrella y que fa molts anys no s'ha representat en nostres teatros.

TIVOLI

Ha acabat sos compromisos lo Sr. Pinedo y contra lo que algun pesimista creya, las funcions que han precedit á son despido han lograt extraordinari éxit y los conjunts han resultat casi inmillorables, havent sigut las obras de la setmana las sempre aplaudidas *Marina* y *La Tempestad* y rebent bona acullida en la primera la nova tiple (pera aquest teatro) Srta. Rodriguez, que á la bonica veu, feu gala de bona escola dramática, fins áre ab ella desconeguda.

La secundaren acertadament lo cada día mes aplaudit tenor Sr. Alcántara y lo conciensut y gran modest artista, lo barítono Sr. Carbonell.

Lo extraordinari de lo aparato ab que será presentat *Miss Robinson* fa que fins la setmana entrant no sia possible estrenar tan notabilisim espectacle.

CATALUNYA

La novetat de la setmana ha sigut *Il duo dell' africana*, traducció de *El duo de la africana* (estil empresa per si 'ls lectors no ho compreguessin), obra que ha lograt un dels millors éxits de la companyia Gargano, degut en gran part al acertadíssim desempenyo que del empresari *Querubini* ne fa lo notable artista Sr. Piraccini. També hi brilla bastant lo tenor Sr. Acconci, y no mes que regular la tiple senyora Leone.

La pessa musical de la sarsuela ó sia la célebre jota, no resulta un succés á causa de la precipitació ab que la porta lo mestre director Sr. Grandi. ('S coneix que no es son fort la música típica espanyola.)

La traducció de la sarsuela, feta lliurement per lo senyor Gargano, es molt discreta y fa honor á son traductor per l'acert que ha demostrat.

Dimars passat tingué lloch lo benefici del aixerit tenor cómich D. Aristides Gargano, que ab lo variat programa escullit, feu las delicias del públich principalment en lo monólech *Un maniaco per la música*, que ab molta gracia

doná á coneixer las enganyifas que usan certs notables cantants al emetre sa *extensa* veu.

Sigué molt aplaudit ab justicia.

Pera divendres s'anuncia lo benefici de la primera tiple Sra. Soarez, ab l'estreno de la opereta de Varney, *La figlia di Fauchon*, y en un intermedi un *poulpourri* d'ayres espanyols.

No hi faltará un plé á vessar y aplausos á desdir.

GRAN-VIA (abans CALVO-VICO)

En substitució de la tiple Srta. Rodriguez, ha sigut contractada la Srta. *La Peña*, que es una real barbiana y que sas formas esculpturals donan l'*opio* á vells verts y joves madurs.

Hi ha que veurerla en *Al agua patos* obra que serví pera son debut.

De día en día ve sent mes aplaudida la bufonada ó parodia *El duo con la Sultana*, de modo que áre resulta l'éxit de la temporada.

Si no s'haguessin d'ofendre los actors, los diríam d'algun d'ells que seria convenient moderessin sos ímpetus humorístichs en la escena, perque algunas voltas fan massa... *comedia*.

No ho dihém per vosté Sr. Oliva, majorment ja que som los primers en reconeixerli verdadera *pasta* artística.

La parodia *La romeria del Halcon* que en Madrit sigué *horrorosament* xiulada, aquí va sufrir tres *quartos* del mateix, que es lo menos que podia fersé á aytal *bellesa*.

Llástima de temps tan mal empleat pera ensajos!

JARDÍ ESPANYOL

La antiga y bonica sarsuela de Olona *Por seguir á una mujer* va proporcionar lo diumenge passat dos respectables entradas.

Igualment se veje molt concurreguda la funció á benefici del aplaudit baix cómich Joseph Alfonso, qui escullí un variat programa que obtingué un acertat desempenyo per part del beneficiat y demás artistes de la companyia.

Pera demá está anunciat lo benefici del Sr. Querol, y s'anuncian també pera ser posadas en escena dintre de pochos dias las sarsuelas *Los encants de sant Antoni*, original de nostre amich lo reputat autor D. Joseph María Pous, y *Eneaig general ó lo furor d'un tenor cómich*, lletra de nostre redactor Sr. Guasch Tombas, música del distingit mestre D. Ricardo Giménez.

Desitjem un brillant éxit á abdós autors.

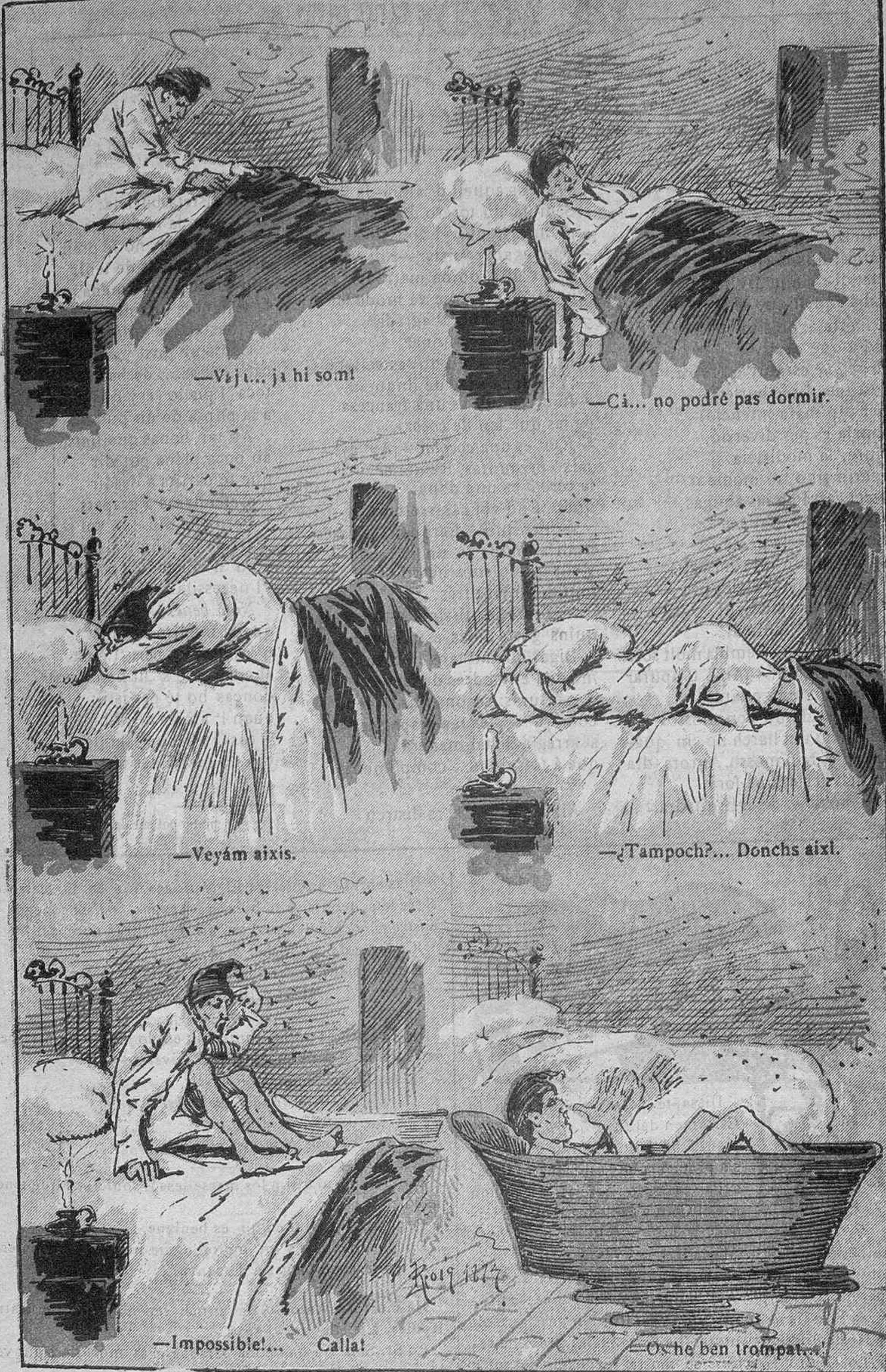
UN CÓMICH RETIRAT.

Éll ho sabrà

Una senyora casada
y mes lleija que 'l butxí,
va preguntar l'altre día
á n' en Coll, que 's molt tranquil:
—¿Es vritat aixó que diuhen
mes de cent y mes de mil?
Diuhen que l'amor es cego...
—Fácil es que sigui aixís;
me si del cert vol saberho...
ho pregunta al seu marit.

DOLORS MONT.

VISITAS NOCTURNAS

LA MODISTETA

(TIPOS DEL NATURAL)

MIRÉUSELA que aixerida,
eleganteta y ayrosa
simpática, fins hermosa
lque tendre y que divertida
Troba aquell que se la mira,
en sa figura expresiva,
una cosa que captiva,
un *no sé qué* estrany que tira.

Acostuma á ser burleta
(no per cap mala intenció)
si 's burla es per diversió,
per riure, la modisteta.

Reparin sino un mome.it
quan pel carré ab las amigas
vá, que las sevas fatigas
son burlarse de la gent.

—¡Ay tú, quin jove mes alt!
—Noya es guapo—Y elegant
—Fa la cara d' estudiant
—No: fá cara d' animal.
—Donchsno es lleig—Sembla molt soso
—¡Y es tan llarch!—¡Aixó t' apura?
¿que t' agrada una criatura?
já mi m' agrada un bon mosso!
—Donchs á mi tan llarch no 'm qua-
tú dius qu' es bon mosso, Aurora (dra
y jo estich certa, que fora
un bon mosso... de la Esquadra.

—¿Veus aquell d' allí?—Ja 'l veig

—Sembla un torero d' hivern

—Y mira contra 'l govern!

—¿Qu' es anarquista?—No: es lleig!

—¡Ay filla, quina matrona!

¡qu' es guapa! ¡que vá mudada!

—¿Aquesta dona t' agrada?

¡si ja passa de jamona!

—Per xó ja 's veu qu' es vellota

—¡Y 's dona ayre de duquesa!

—Jo crech qu' es una francesa
de las que fan de *cocota*.

—¿Qu' es una *cocota*?—¡Ay' ay!

¡aixó preguntas, Ramona?

la *cocota* es una dona

que... no vol casarse may.

—¿Per qué?—Perque si 's casés

tindría un marit, un sol...

y ella á lo menos ne vol

vintidós ó vintitrés.

—¡Verge Santissima!—¡Ay, reyna!

quins gustos mes estranyots!

—Digas que ab tans homenots

no deu entendres de feyna!

—Veurás: segons diu la gent,

com qu' ella es tan trapassera,

s' arregla de tal manera

que á tots dona... compliment

Aixís parla, així 's distreu

la modisteta burleta;
vaija, que la modisteta,
per mi, lector, no té preu
perque, ademes de tenir
conversació tan amena,
la vritat, es una nena
qu' hasta *sabe distinguir*.

Canta ab gust y afinació
cansonetes... de batalla
toca 'l piano (1) y fins balla
á la punta de un punxó.

Ab tan bonas qualitats,
ab boca plena pot dir
que té parits á desdir
y pretendents á grapats.

Pero ella diu que vol ser
dona de un home aixerit
y no 'n vol cap de *partit*
¡'l necessita sencer!

Nota bene.—He reparat
que la modista tot just
n' es casada, pert 'l gust
al cusir ¿no s' hi han ficat?
donças ho té per istil:
quan l' amiga de la bulla
's casa, trenca l' agulla
y ja no gasta més fil!

OCLIME OILL

1 Lo piano pot ser de maüeta.

Dissapte passat tingué lloch lo
Certámen del *Centro Graciense* que
resultá brillant. L' autor de la poe-
sia premiada ab la flor natural re-
sultá esser lo llorejat poeta don
Emili Coca y Collado, á qui felici-
tém, y elegi per Reyna de la festa

á la simpática senyoreta María Rivera.

En obsequi á la premsa y als autors premiats se doná
un sopar de *cá 'l ample*. A l' hora del *champagne* se pro-
nunciaren brindis molt oportuns y 's llegiren poesias molt
inspiradas de diferents autors. La festa deixá ganas de re-
petirla. Lo *Centro Graciense* se mostrá espléndit en tot y
per tot.

Dias enrera anunciava *El Noticiero* que en lo teatro de
Novedats debutaria 'l baix Sr. Artigas, *artista* conegut de
nostre públich y del qual tenian las mellors noticias.

¿Conegut del públich?

Efectivament, encare no havia treballat en cap teatro.
Planxa n.º..... Hem perdut lo compte.

La Sra. Mena s' ha contractat en lo teatro Romea pera
la temporada próxim-vinenta d' hivern.

*Nunca se debe decir
de esta agua no he de beber;
sólo Dios alcanza ver
lo que hay en el porvenir.*

Sembla que al últim los marsellessos confessan que tenen
lo cólera á casa.

Pero, aixó sí, diuhen qu' es benigne.

Donchs, benigne y tot, molt *ojo* que no passi la frontera.
Ja tenim prou plagas á Espanya.

Ha mort D. Antón Sala antich según apunte del teatro
Romea, á la edat de 76 anys.

Lo Sr. Sala era una bona persona y sa mort ha sigut ve-
rament sentida per tots los seus amichs.

Descansi en pau.

L'urbanisació de la Piassa de Catalunya es lo qüento de may acabar.

Mes se va cuytar quan se va tenir de pagar al Marqués de Ayerbe.

Y apropósit de lo Marqués de Ayerbe: En qué deu haver quedat alló de voler dur als tribunals al diari madrilenyo *El País* que va publicar una llista dels que van menjar *car-mellos* en aquell bateig?

¿En ré?

Lo jutje del districte de la Magdalena, de Sevilla, ha dictat auto de presó contra l'arrendatari de las cobransas, per embarchs ilegals en un poble de la provincia.

No admeterá fiança per la llibertat provisional y serán processats ademés los empleats del referit arrendatari y lo jutje municipal que apoyá l'embarch.

Que 'n fan de falta jutjes com lo de Sevilla en tota Espanya...

Lo senyor A. R., en l'últim número de *Lo Teatro Catalá* diu que en lo Circo Equestre obtingueren bon éxit los excéntrichs *La Mondue* que 's presentaren per primera vegada en la última funció de moda. Donchs, vegin lo que son las cosas: nostre *Cómich retirat* diu que no hi ha hagut ta éxit ni tal presentació, y que son debut *sabe Dios* quan tindrà lloch.

D' aixó creyém que se 'n diu *planxa*.

¿No 's ho sembla á vostés?

Nos encarrega lo nostre editor que notifi-quém als apreciables lectors de LA TOMASA que la setmana entrant será extraordinaria y per lo tant ab tots los colors deguts, pero que lo preu, *á pesar de tan notable sacrificio*, será sols lo de

10 CÉNTIMS

Nada, se proposa repartir lo negoci ab tothom.

Se veu que es federal y per *aínde mais* que será *Sant Ramón* lo seu día onomástich.

¡Eureka! Al fi ha parit la burra!

Lo senyor Girona ja 'ns ha presentat l' estat dels comptes de la Exposició Universal de 1888, y si bé ha trigat no mes que sis anys pera poguer sumar tots los gastets, á la fi veyém que 'ns ho ha fet *barato*.

No mes que 6.721,584 pessetas es l' import del déficit.

Per resultar aquest *negoci* be podía esperar 600 anys mes.

Pero de bon segur que pensarà com aquell célebre arcalde: ¡Qué son 6 millons y pico per Barcelona!

Felicitém al apreciat colega *El caudillo del progreso* de Llagostera per la campanya que en son favor ve fentli lo *sapientissim* cura párroco de la mateixa, ja que ab son *des-fogament* desde la trona, li ha lograt una notable acceptació en dita vila y comarca ampurdanesa, molt distint de lo que lo misatjer *sagrat* s' esperansava.

¿Y nosaltres no logrerém augment en dita població?

¡Apa... una empena senyó Rectó.

En lo día 2 del present, se suspengué la funció anunciada en lo teatro de Palanós per la companyia del Sr. Ortega á causa de que pochs moments abans de comensar la mateixa, s' havian vengut cap localitat y molt pocas entradas.

Se veu que *por todas partes cuecen habas y brotan gérmenes de prosperidad*.

La setmana passada *La Publicidad* va insertar lo retrato del reputat pintor catalá Joan Brull y en la biografía que 'l precedí, feu anotar que Brull no s' havia mogut may de Barcelona ó de Girona, ahont va neixer; pero als pochs días tingué de desmentir tal barbaritat dihent que havia estat no mes que *quatre* anys á Madrid, altres *quatre* á París, viatjant després per Bélgica, Holanda, Londres, etc., etc.

Com lo Sr. Brull té uns 30 anys, resulta ab tants viatjes, que casi sempre ha estat *fora* de Barcelona y Girona, ó sia lo revés de lo que la sábia *Publicidad* assegurá en lo primer dia.

Vaja, que per noticias interessants los *reporters* d' aquella casa se pintan sols.

A Madrid hi ha hagut un escándol fenomenal formantne part del epílech una série de garrotadas de ca 'l ample, á causa de que lo públich pagano no volgué empassarse per bona la música del ball *La Mesinesa* estrenada en los jardins del Retiro y que la *claque sapientissima* volia fer empassar.

A nosaltres no 'ns ha estranyat tal fet, sabent que en la casa hi figura lo Sr. Cereceda.

Que no 's recordan de lo que passá en l' estreno de *La Africanita* de dit *sabi y simpátich* compositor?

Secció Religiosa

SANT DEL DIA:

SANT MARTÍ DE PROVENSALS

Gran funció cada rato á Barcelona oficiant lo *ilustris-sim* Ajuntament y predicant lo reverent *Pare Diluvio* que treu los drapets al sol als edils de la població vehina.

D' allí á la fonda y segons lo predicador qui paga es lo poble.

OBRA DE GRANDIOS ÉXIT

En nostra Administració, 5, Sant Ramón, 5 y en casa tots los corresponsals de LA TOMASA se ven al preu de

2 PESSETAS

la comedia en 3 actes y en prosa de D. ANTÓN FERRER Y CODINA titulada:

— ¡TENORIOS! —

que lográ ser l' éxit de la passada temporada en lo teatro Romea y que actualment se representa en casi tots los teatros de Catalunya ab entussiasme imponderable.

HOME PREVINGUT...

—A mi no 'm fan pó los temporals...

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Vegetal trovarás tú
invers *hú*;
animal molt carinyós
es la *Jos*;
adjetiu positiu es
lo meu *tres*.

T' ho vull dir d' altra manera
si no acertas la xarada;
es un peix que molt m' agrada
prima segona y tercera.

F. DEULOFEU.

PROBLEMA

Dividir lo número 200 en quatre

cantitats que sumadas, restadas, multiplicadas y divididas per un mateix número, donguin resultats iguals.

SACAS.

TRENCA-CAPS

Baixeras, Barrau, Casas,
Cusachs, Masriera.

Posar aquets cinch apellidos de manera que treynt una lletra de cada un, resultin en conjunt l' apellido d' un altre pintor.

LORIS MELIKOFF.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 311

=

Xarada.—*Si—re—na*.

Rombo.—

B

MAR

MARÍA

BARBARA

RIALLA

ARA

A

Logogrifo numérich.—*Petroni'a*.

Lit. Barcelonesa de Ramón Estany
=5, Sant Ramón, 5—BARCELONA—

LITOGRAFIA BARCELONESA
DE

RAMON ESTANY

—5, SANT RAMÓN, 5.—Barcelona—

En dir establiment se fan, á preus reduhidissims y ab la major promptitut, tota classe de impresos com son tarjetas, facturas, memorandums, sobres, membrets, etc., etc.

També se trovará un assortit inmens de cromos, propis pera anuncis industrials, menús, programas, etc., etc.

Gran especialitat en carnets pera reunions y societats.